

EURead nyilatkozat az olvasásról és a literációs tudatosságról

Mi, az EURead tagszervezetei, a kontinens 23 országának 34 állami, civil és kiadói testületének képviselőiként, felszólítjuk az európai vezetőket regionális, nemzeti és nemzetek feletti szinten az olvasás alapvető fontosságának felismertetésére az egyén boldogulásában, a versenyképes és virágzó gazdaság, valamint a modern demokratikus társadalmaink működésének biztosításában.

Különösen a következő elvek elismerésére és az azokkal kapcsolatos cselekvésre szólítunk fel.

1.

Az olvasás és a kritikus olvasás képessége elengedhetetlen a személyiség fejlődéséhez és alapvető emberi jog.

Széles körben bizonyított, hogy a rendszeres élményszerző olvasás javítja a mentális egészséget, jó közérzetet teremt; összefügg az oktatás teljes vertikumában nyújtott tanulmányi eredményekkel; javítja a társadalmi mobilitást és lehetővé teszi a társadalmi szerepvállalást.

A PISA-felmérés definíciója szerint az olvasás „megértést, reflektálást jelent az írott szövegre, abban való elmélyülést annak érdekében, hogy az olvasó elérje a célját, fejlessze a tudását, növelje lehetőségeit és aktívan részt vegyen a társadalom életében”. Az egyén életére gyakorolt széles körű hatása miatt az olvasástanulás és az olvasás szeretete alapvető jog.

2. **Az olvasni tudás társadalmunk működésének alapja számos szempontból, ekként mindenkinek az érdeke.**

Ha polgáraink a tőlük elvárható legjobb szinten tudnak olvasni, az növelheti a gazdaság teljesítményét, javíthatja az egészségügyi mutatókat, fokozhatja a társadalmi mobilitást és erősítheti a társadalmi kohéziót. Európa polgárait rendszeres olvasókká tenni az oktatáson és kulturális ágazaton túl számos állami és nem állami szereplő érdeke: az üzleti és kereskedelmi világban, az egészségügyben és a regionális fejlesztési ágazatokban tevékenykedő szervezeteké is.

3. Kritikusan olvasni tudó állampolgárokra van szükségünk demokratikus társadalmaink megvédéséhez.

A félretájékoztatás korában élünk; az információ értelmezésére és a nyilatkozatok hitelességének megítélésére való képesség elengedhetetlen a modern demokratikus társadalmaink működéséhez. A magas szintű kritikus olvasás és szövegértés széles körű kiterjesztését kormányzati prioritásént kell kezelni, és az uniós tagállamok esetében „A demokrácia védelmére vonatkozó csomag” részévé tenni.

4.**Az olvasás a gyermek életének első napjaitól legyen a családi élet szerves része! A kormányok további anyagi forrásokkal támogassanak kisgyermekkorú könyvajándékozási, ún. könyvkelengye programokat!**

Számos tudományos bizonyíték támasztja alá egy gyermek fejlődésében az első 1000 nap fontosságát; további bizonyítékok szólnak amellet, hogy a kisgyermekkel való közös olvasás kritikus szerepet játszhat nyelvelsajátításukban, valamint a szülőhöz vagy gondviselőhöz való érzelmi kötődésükben. Tudjuk, hogy azok, akiknek már kisgyermekkorukban olvastak, nagyobb valószínűséggel válnak később maguk is olvasókká. Hiszünk abban, hogy egyetlen gyermek sem maradhat ki ebből a lehetőségből. A kormányoknak további anyagi támogatást kell biztosítaniuk jól bevált könyvajándékozási programokhoz. A könyvajándékozási programoknak „Az európai gyermekgarancia” részét kell képezniük.

5.

A sokféle könyvhöz hozzáférés lehetősége – például óvodákon, iskolai könyvtárakon és a képzett könyvtárosokat foglalkoztató közösségi könyvtárakon keresztül – elengedhetetlen az olvasás szeretetének előmozdításához; illetve anyagi forrást igényel.

Európa minden polgára számára előnyös lenne, ha születésétől kezdve hozzáférne különféle, változatos témájú és megjelenésű olvasmányhoz; így a rendszeres olvasás szokásának kialakítása és megőrzése megtudna valósulni. Az olyan iskolai és közösségi könyvtárak fenntartása, ahol az informatikai részleg képzett szakemberei segíthetnek az olvasóknak felkutatni a nekik tetsző a könyveket, kritikus része olvasási infrastruktúránknak.

6.

Az olvasás népszerűsítésében piaci és társadalmi szereplők széles köre vegyen részt!

Az embereket biztatni kell arra, hogy olvassanak; különösen igaz ez azokra, akiknek leginkább szükségük van a rendszeres olvasás hasznaira. Az állam és a civil szervezetek szakértelmére, valamint a szerzők, illusztrátorok, kiadók és könyvkereskedők szellemi tőkéjére támaszkodó olvasásösztönző programok hosszú távú, folyamatos befektetést igényelnek az olvasási magatartás megváltoztatása érdekében. Miközben a fent felsoroltak vezető szerepet tölthetnek be az olvasás népszerűsítésében, a társadalom minden tagjának felelőssége kijelenteni: az olvasást nagyra tartjuk!

EURead Tagok

- Anne Çocuk Eğitim Vakfı – ACEV (Turkey)
- Asociación Artística Sociocultural Mestiza (Spain)
- Bonniers Familjestiftelse (Sweden)
- BookTrust (United Kingdom)
- Children's Books Ireland (Ireland)
- Detski Knigi Foundation (Bulgaria)
- Diavazontas Megalono (Greece)
- Federation of European Publishers (Belgium)
- Foreningen !les (Norway)
- Good Books (Poland)
- HUNRA – Hungarian Reading Association (Hungary)
- Iedereen Leest (Belgium)
- Kitabistan (Azerbaijan)
- Libranda (Spain)
- LitCam (Germany)
- Lubimyczytać.pl (Poland)
- Lukukeskus Läscentrum (Finland)
- Martynas Mažvydas National Library (Lithuania)
- Medienzentrum Ostbelgien (Belgium)
- Nati per Leggere (Italy)
- National Literacy Agency (Malta)
- Österreichisches Bibliothekswerk (Austria)
- Plano Nacional de Leitura (Portugal)
- Chetene – Reading Foundation (Bulgaria)
- Schweizerisches Institut für Kinder- und Jugendmedien (Switzerland)
- Scottish Book Trust (United Kingdom)
- Stichting Lezen (The Netherlands)
- Stiftung Lesen (Germany)
- Svet Knihy (Czech Republic)
- The Polish Book Institute (Poland)
- Turkish Publishers Association (Turkey)
- Ukrainian Book Institute (Ukraine)
- Universal Reading Foundation (Poland)
- Was steht da? (Austria)

EU
READ

